

CAMELIA VASILOV

cl. a XI-a, CN „Mihai Eminescu”, Iași (n. în s. Pererâta, r. Briceni)

Între scuturile

„Revoluției Twitter”

Zăua de 7 aprilie este un șir de contradicții înmănușate încă în mister pentru mine.

Nu am fost acolo, în miezul evenimentelor; de fapt, pe data de 7 nu eram în Moldova, ci la Cernăuți. Am aflat ciudata veste că Chișinăul protestează în masă de la vameșii ucraineni, care ne priveau cu suspiciune, pe noi, o familie de „moldoveni”, mai nou „anarhiști”, după cum probabil aflaseră din sursele lor politizate. Ne-au întreat cu reproș: „Ce se întâmplă la voi în țară?”, de parcă am fi fost organizatorii vreunei mineriade, dar și curioși să afle ceva din interior, de la cetățenii acestei țări minuscule care, uite, vrea să facă și ea vâlvă. Bineînțeles că n-am știut ce să le răspundem.

Plecând, am lăsat o țărișoară docilă, închinată comuniștilor, e drept, cu ceva ape tulburate de alegerile al căror rezultat era incert și cu internetul vuind de chemări la protest (dar de la net la realitate e cale lungă, și o cale și mai lungă de la realitate până la canalul Moldova 1, dovadă felul ironic în care a tratat în seara de 6 aprilie, protestul „lumânărilor”) și am găsit clădirile guvernamentale distruse și pe Voronin vociferând „lovitură de pe stat”! Era deja 19.30, și

fiecare oră conta atunci, după cum demonstrează și cronologia bine documentată cu care debutează volumul colectiv *Revoluția Twitter. Episodul întâi – Republica Moldova*.

Coperta acestei cărți, apărute în 2010, în urma efortului comun al editurilor *Știința* și *Arc*, ilustrează destul de exact cum era societatea moldovenească înaintea alegerilor din deja fierbinte aprilie 2009: împărțită aproape jumi-juma în tabere opuse, *black and white*. Un titlu cu roșu nu face decât să sugereze ce putea urma: nemulțumire, revoltă, sânge. Prefața lui Adrian Ciubotaru recunoaște din prima că „nimeni nu știe cu exactitate ce a declanșat furia maselor. Autorii acestei cărți încearcă să analizeze mai multe cauze posibile, care au determinat direct sau indirect izbucnirea violențelor”, astfel că amatorii de interpretări cât mai fanteziste și mai conspirative ale evenimentului nu vor găsi ce căutau. În schimb, cred că scrierea se adresează celor dornici să rememoreze faptul cu un dram de mai multă luciditate, trecând peste durerea și chiar tragismul implicării sau, în cazul celor mai îndepărtați de capitală, să-și limpezească gândurile răzlețite de periplusul prin Unimedia, blogosferă, site-uri de socializare (inclusiv Twitter) și

canale TV.

Revoluția Twitter. Episodul întâi – Republica Moldova e un șir de studii consacrate acelor zile controversate, scrise de cercetători și jurnaliști din Republica Moldova, România, Franța și Germania. Cuprinsul cărții atestă două mari părți: prima, **7 aprilie: Revolta**, o cronică a evenimentelor, detaliată și la obiect, realizată de Nicolae Nețgru, și a doua, **7 aprilie: Fapte și opinii**, în care ceilalți autori expun „grile de lectură” a celor petrecute, dar mai ales încearcă să determine cauzele și consecințele pe care le

poate avea pe termen lung această zi. În prima parte a acestei cărți, evenimentele sunt ordonate la scară temporală mică, amintind de postările frecvente din acele ore pe site-urile de informare, dar din multiple unghiuri de vedere, prezentând fapte pe care manifestanții nu le știau. În a doua parte se încearcă o plasare a evenimentului la scară mare, apreciindu-i importanța în contextul întregii noastre istorii de trecut și de viitor. Dacă e prea devreme să vorbim de o reconstituire istorică, este o scriere care încearcă a fi obiectivă și imparțială. Am apreciat că în partea întâi declarațiile politicianilor sunt reduse la minimum (doar cele care au avut urmări sau erau definitorii pentru poziția partidului din care făceau parte), iar în „Fapte și opinii” sunt aproape de negăsit, explicația dată în prefață fiindcă 2010 este an electoral. Din fericire, mulți dintre voi – cititori tineri și dotați cu simțul cetățenesc al verticalității – v-ați

Gorgona, Victor Pănuță

informat deja din surse diverse despre aceste evoluții politice.

Nicolae Negru realizează un scurt istoric al evenimentelor ce au precedat revoluția, din care înțelegem că aceste proteste, cu toată tenta lor explozivă, nu au fost nici începutul, nici sfârșitul a ceva, ci o parte integrantă a unui proces vast, inițiat la 1812, care

ține de „natura relațiilor dintre Republica Moldova și vecinii săi”. Cincizeci și cinci de fotografii de calitate, largi, pe jumătate de pagină, vorbesc de la sine, iar comunicatele și fragmentele din articolele apărute în acea perioadă în presă, mai ales în presa străină (*The New York Times*, *The Guardian*, *Libération*, *RIA-Novosti* etc., etc.), referitoare la mișcările de pe eșichierul social-politic al țării noastre și din perimetrul clădirilor guvernamentale, contribuie decisiv la crearea impresiei de autenticitate, de retrăire a evenimentelor în același ritm și în aceeași ordine în care s-au petrecut.

Acțiunea, inițiată de un grup de șase tineri, autointitulat „Sunt anticomunist”, care a răspândit acest mesaj pe internet: „Dacă nu ai votat pentru PCRM, ia o lumânare și ieși în stradă!”, avea scopul de a proclama 6 aprilie zi de doliu național, dar numărul de tineri care s-au adunat la monumentul lui Ștefan cel Mare și în Piața Marii Adunări Naționale a fost cu mult peste așteptările organizatorilor. Prin urmare, capitolul rezervat zilei de 7 aprilie este deosebit de captivant. În loc să încerc să-l rezum, vreau să fac o paralelă, păstrând proporțiile, cu ziua de 9 aprilie 1948, evocată de Gabriel García Márquez în *A trăi pentru a-ți povesti viața*. Cu siguranță, a fost una mult mai temperamentală și mai violentă, căci picătura care umpluse paharul în Columbia conservatoare de jumătate de secol a fost una de sânge: asasinatul liderului liberal foarte popular Jorge Eliécer Gaitán. Similitudinile încep cu acel provocator necunoscut care a îndreptat mânia celor ieșiți în stradă spre un posibil fals asasin, iar orașul a fost devastat de aceștia. În clipele grele, și acolo opoziția (liberalii) fusese divizată: protestatari violenți, care spărgeau vitrinele și luptau cu forțele de ordine și politicieni, care chemau la calm și negociau

Punct de vedere, Mila Veronica

cu puterea. Au urmat represalii dure. Dar m-a pus pe gânduri mărturisirea lui Márquez: „N-am fost nicio clipă conștient că devenisem un ucenic în ale scrisului care, într-o bună zi, avea să încerce să reclădească din memorie mărturia zilelor înspăimântătoare pe care le trăiam”. Consider că și în cazul nostru consemnarea în scris a mărturiilor celor direct implicați este foarte importantă, mai ales că acea comisie însărcinată să afle adevărul nu a putut oferi o concluzie clară. (În acest sens, mi se pare cu atât mai valoroasă cartea Mariei-Paula Erizanu *Aceasta e prima mea revoluție. Furați-mi-o!*) Deși revolta a fost înfrântă, autorul, laureat al premiului Nobel, mărturisește mai apoi: „Cred că am realizat că în acea zi de 9 aprilie 1948 începuse în Columbia secolul al XX-lea”. Oare în Moldova a început sau nu secolul al XXI-lea?

Privesc încă o dată coperta cărții și mă întreb: „Cum se face că o mișcare începută cu aprinderea de lumânări a fost într-un final întâmpinată cu scuturi?”. Între copertile *Revoluției Twitter* se încearcă a se cuprinde un răspuns, ca între două scuturi de claritate în gândire, împotriva fabulațiilor ce nu țin seama de adevăratul spirit al revoltei.